

Ranuan kunta

Simojärven rantaosayleiskaavan päivittäminen ja laajennus, A osa, vastineet luonnoksesta saatuun palautteeseen

LAUSUNNOT

Caruna

Kaava-alueella ja sen läheisyydessä sijaitsee laaja-alaisesti Caruna Oy:n 20 kV:n ja 0,4 kV:n sähköjake-
luverkkoa. Osa sähkönjakeluverkosta on ilmajohtorakenteista ja osa maakaapeliverkkoa.

Caruna Oy:llä ei ole huomautettavaa kaavahankkeeseen liittyen.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Lapin liitto

Suhde maakuntakaavaan

Rantayleiskaavojen alueet sijoittuvat 4.12.2001 **lainvoiman saaneen Rovaniemen maakuntakaavan** alueelle. Simojärvi on osoitettu maakuntakaavassa Simojärven luonnonsuojelualue (SL 4147). Merkinällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita sekä virastojen ja laitosten päätöksellä perustettuja erikoismetsiä. Kaavamääräyksen mukaan alueelle voidaan rakentaa suojeluarvot säilyttävä retkeilyreitistö ja niihin liittyvät rakenteet hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Valtioneuvoston periaatepäätöksen (27.6.1996) mukaisilla vanhojen metsien suojelualueilla on sallittua luontaistalouteen ja virkistykseen liittyvät toiminnot.

Simojärven viereiset alueet ovat pääsääntöisesti osoitettu Ranuan maa- ja metsätalousvaltainen alueena (M 4512). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin, kuten haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asutukseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Simojärven kaakkoisoassa päämaankäyttömuo-
tona on maa- ja metsätalousvaltainen alue, Mustakumpu-Kupinvaara (MT 5094). Merkinnällä osoite-
taan alueita, jotka on tarkoitettu erityisesti maa- ja metsätalouden harjoittamiseen ja jonka pelto- tai
muut alueet halutaan erityisesti suojata sellaisilta rakentamisen ja muun maankäytön aiheuttamilta
pysyviltä muutoksilta, jotka vaikeuttavat maa- ja metsätalouden harjoittamista. Myös maa- ja metsä-
talouden erityistarkoituksiin, kuten opetukseen, tutkimukseen tai jalostustoimintaan tarkoitettut
maa- ja metsätalousalueet osoitetaan tällä merkinnällä.

Lisäksi Simojärven ympärille on osoitettu loma-asuntoalueita Simojärven Soppana (RA 7297), Rytiaho (RA 7298), Simojärvi-Koirajärvi (RA 7299), Keihäslahti (RA 7300) ja Mustalahti (RA 7301). Merkinnällä osoitetaan loma-asutukseen alueita, jotka sisältävät myös alueen toiminnoille tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet, palvelu- ja virkistysalueet sekä alueeseen kuuluvat maa- ja metsätalousalueet.

Kaavamuutosalueille on osoitettu kyläalueet, Saariharju (AT401), Impiö (AT 402), Sääskilahti (AT 403) sekä Nikkilä (AT 412). Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla sijaitsee tai joille suunnitellaan maaseudun peruspalveluita ja joita voidaan pitää sopivina rakentamisalueina. Lisäksi suunnittelualueille on osoitettu ulkoilureitti. Alueella sijaitsee myös pohjavesisen suojelualueita (sp). Lisäksi alueella on moottorikelkkailureitti, sekä seututie.

Suunnittelualueita koskee myös Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, jonka Lapin liiton valtuusto hyväksyi 16.5.2022. Simojärven alue on maakuntakaavassa osoitettu Simojärven luonnonsuojelualueena (SL 4147) alueena. Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita. Simojärven alue kuuluu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue tai kohde, Simojärven eränkäyntimaisema (ma 4802). Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema- alueet. Kaavamääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Kohteeseen tai alueeseen merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on alueelliselle vastuumuseolle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen. Simojärvelle on osoitettu ekologiset yhteystarvemerkinnot Varpusuo-Saarisuon (SL 4098) ja Mämmisuon (SL 4099) luonnonsuojelualueilta. Merkinnällä osoitetaan ekologiseen verkostoon liittyviä olemassa olevia tai tavoitteellisia yhteyksiä. Kaavamääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät yhteydet.

Simojärven läheisyydessä päämaankäyttömuotona on maa- ja metsätalousaltainen alue (M 4516). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin. Lisäksi maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, Isovaaran (MY 3931) on Simojärven välittömässä läheisyydessä. Merkinnällä MY osoitetaan valtion mailla olevia METSO-alueita ja Metsähallituksen suojelumetsiä sekä soidensuojelun täydennyskohteita. Kaavamääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden säilyminen sekä alueen erityiset luonnonarvot.

Simojärven eteläpuoleiset alueet kuuluvat Kuukasjärvi–Kuha–Impiön maaseudun kehittämisen kohdealueeseen (mk 8044). Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Kaavamääräyksen mukaan alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.

Suunnittelualueelle on osoitettu Impiön keskuskylä (at 402). Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla pyritään säilyttämään tai joille suunnitellaan maaseudun peruspalveluita ja joita voidaan pitää sopivina rakentamisalueina. Kaavamääräyksen mukaisesti alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Lisäksi suunnittelualueelle on osoitettu Soukkavaaran (EO 2474) sekä Päällysahon (EO 2476) kalliokiviaineksen ottoalue. Merkinnällä osoitetaan alueita soran tai muiden maa-ainesten ottoa varten. Lisäksi alueella on ulkoilureitti, moottorikelkkailureitti sekä seututie.

Alueella on paliskunnan raja/esteita. Merkinnällä osoitetaan paliskuntien välinen raja tai esteita. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa paliskunnan esteaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään. Suunnittelualueen läheisyyteen on osoitettu myös Leiliojan erotusaita (ph 5646). Merkinnällä osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä alueita, kohteita tai kiinteitä laidunkiertoaitoja. Kaavamääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden/alueiden säilyminen. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että poronhoidon kannalta erityisen

tärkeille kohteille voi johtaa pitkiäkin porojen kuljetusreittejä ja niihin liittyviä poroaitoja. Moottori-
kelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa
pysyvän poroaidan kuten työ- ja laidunkierroaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin koh-
dalta pyritään estämään. Suunnittelualueella on useita tärkeitä tai vedenhankintaan soveltuvia poh-
javesialueita. Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja
jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä. Kaavamääräyksen mukaan
aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu, määrä tai käyttökelpoi-
suus vedenhankintaan eivät niiden vaikutuksesta heikkene.

Maakuntakaavoissa on annettu myös koko maakuntakaava-alueita koskevia suunnittelumääräyksiä
muun muassa vapaan rantaviivan osuudesta, rannan suuntaisen kulkuyhteyden turvaamisesta, ar-
vokkaiden luonnonympäristöjen ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen huomioon ottamisesta sekä
tulvariskialueisiin ja tulvien hallintasuunnitelmiin liittyen. Rakennuksia tai muita huomattavia raken-
teita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin
ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle. Suunniteltaessa suojelualueen,
suojeluohjelmaan kuuluvan Alueen tai sen läheisyydessä olevan alueen käyttöä on neuvoteltava luon-
nonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 -verkostoon sisäl-
lytettyihin alueisiin kohdistuvien toimintojen vaikutukset on tarvittaessa arvioitava LSL 65 §:n mukai-
sesti.

Suunnittelualueilla on voimassa eri rantayleiskaavoja, ranta-asemakaavoja ja asemakaavoja. Maa-
kuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen kaavan alueella voimassa, mutta on ohjeena laadittaessa ja
muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käy-
tön järjestämiseksi.

Yleiskaavamuutosten kaavaselostuksiin tulisi päivittää Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan ti-
lanne ja tuoda esille lainvoimaisen Rovaniemen maakuntakaavan merkinnät ja määräykset. Rovanie-
men ja Itä-Lapin maakuntakaava ei ole vielä lainvoimainen. Lisäksi kaavaselostuksiin tulisi lisätä koko
maakuntakaava-aluetta koskevia määräyksiä.

Muutoin Lapin liiton virasto toteaa Ranuan Simojärven aluetta koskevien yleiskaavalaajennuksien ja
muutoksien sopeutuvan voimassa olevan Rovaniemen maakuntakaavan sekä Rovaniemen ja Itä-La-
pin maakuntakaavan tavoitteisiin ja antavan pohjan kaavaehdotuksien laatimiselle.

*Vastine: Päivitetään kaavaselostusta maakuntakaavojen osalta. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakunta-
kaava on kuulutettu voimaan 21.9.2022, joten maakuntakaava kumoaa Rovaniemen ja Itä-Lapin
maakuntakaavat sekä Rovaniemen vaihemaakuntakaavan.*

Metsähallitus

Kaavamerkinnot

Simojärven (FI1301205, SAC) ja Mämmisuon (FI1301209, SAC) Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet osoitetaan rantaosayleiskaavoissa osa-alueita kuvaavalla nat-merkinnällä. Metsähallituksen näkemyksen mukaan kaava merkintään tulisi liittyä asianmukainen kaavamääräys, jolla turvattaisiin alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Kaavamääräys voisi vastata sisällöltään luonnon-suojelulain (1096/1996) 64 a §:ää.

Metsähallitus kiinnittää huomion siihen, että kaavakarttaan ei ole merkitty Simojärven perustettavalla luonnonsuojelualueella olevia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Metsähallitus katsoo, että kaikki kiinteät muinaisjäännökset tulisi osoittaa kaavassa.

Simojärven alueelle vuonna 2016 vahvistettu maakunnallisesti arvokas maisema -alue, Simojärven eräntyntymä, on mainittu kaavaselostuksessa. Metsähallituksen näkemyksen mukaan maisema-alue tulisi osoittaa kaavassa maisemallisesti arvokas alue -merkinnällä.

Kaavaselostus

Rantaosayleiskaavassa on osoitettu aluevarausmerkinnällä "Luonnonsuojelualue" luonnonsuojelulain nojalla toteutettavat alueet. Sekä Simojärven-Soppanan että Mämmisuon alueet tullaan Länsi-Lapin luonnonsuojelualueita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä perustamaan luonnonsuojelulain 17 §:n mukaiseksi muuksi luonnonsuojelualueeksi. Tämä olisi tarpeen todeta kaavaselostuksessa.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomio siihen, että kaava-alueille sijoittuvien Natura 2000 -alueiden suojelun perusteena oleville luonnonarvoille aiheutuvat vaikutukset tulevat asianmukaisesti arvioituksi. Vaikka rakentaminen ei kohdistu suoraan Natura-alueille, on rakentamisella välillisiä vaikutuksia. Erityisesti Simojärven osalta on kiinnitettävä huomio sekä voimassa olevan että laadittavana olevan kaavan yhteisvaikutuksiin. Lisäksi on huomioitava se, että Simojärvi kuuluu vesipuitedirektiivin erityisten alueiden rekisteriin. Rekisteriin kuulumisen korostaa alueen merkitystä ja huomioon ottamista, joka konkretisoituu esimerkiksi vesielinympäristölle aiheutuvien vaikutusten asianmukaisena arviointina.

Muilta osin Metsähallituksella ei ole huomauttamista.

Vastine: Maakuntakaavan maisema-alue käsittää lähes koko suunnittelualueen ja sen rajaaminen kaavakarttaan ei ole havainnollista. Maisema-alue on huomioitu suunnittelussa ja kaavamääräyksissä.

Täydennetään kaavaselostusta lausunnossa esitettävällä tavalla.

Hankkeesta laaditaan Natura-arviointi.

Lapin maakuntamuseo

Arkeologia

Kaava-alueella on teetetty arkeologinen inventointi, jonka Mikrolitti Oy on tehnyt 13.–16.7.2021. Inventoinnin raportti on toimitettu kaavan liiteaineistona. Lapin maakuntamuseo toimii vastuualueensa inventointiraporttien arvioijana ja hyväksyjänä. Koska Lapin maakuntamuseo ei ole nähnyt raporttia aikaisemmin, ei se näin ollen ole arvioinut ja hyväksynyt sitä ennen tätä lausuntoa.

Inventoinnissa on raportista ilmi käyviä selkeitä puutteita, joiden perusteella Lapin maakuntamuseo ei hyväksy inventointia. Kaava-alueen kokonaislaajuus on 13257 ha josta, kun vesistöt suljetaan pois, jää osien A–D alueelle arviolta n. 5386 ha:n laajuinen ala. Arvio perustuu paikkatietojärjestelmässä tehtyyn karkeaan laskutoimitukseen. Inventointiraportin perusteella inventointiin on käytetty 3 maastotyöpäivää ja 1 päivä saarien läpikäymiseen. Jälkimmäinen 1 työ- päivä ei ole ollut täysi. Ottaen huomioon inventointialueen laajuuden ja sen, että rantaosayleiskaava mahdollistaa rakentamisen jolloin suojelumerkintöjen tulee olla tarkkoja, ei inventointiin käytetty aika ole riittänyt alueen tarvittavan laajaan ja tarkkaan inventointiin. Tämä käy ilmi itse raportista useampaan otteeseen, esimerkiksi sivulla 6: ”Useat venereissulle suunnitellut muinaisjäännöskohteet ja muut muinaisjäännösten kannalta potentiaaliset alueet jäivät kuitenkin sääolosuhteiden ja vuokraveneen toimimattomuuden takia tarkastamatta.” Myöhemmin samalla sivulla: ”Osa muinaisjäännösrekisteriin merkityistä kohteista jäi tarkastamatta ajanpuutteen takia. Nämä tarkastamattomat kohteet ovat ongelmallisia rajausten, suojelun ja kaavoituksen kannalta, nimen- omaan jo aiemmin kiinteiksi muinaisjäännöksiksi merkittyjen osalta, koska kyseiset kohteet ovat merkitty muinaisjäännösrekisteriin Kotivuoren liitekarttojen perusteella. Maastossa havaittiin vastaavien, liitekarttojen perusteella muinais- jäännösrekisteriin merkittyjen, inventoinnissa tarkastettujen kohteiden koordinaattien kohdalla, että ne olivat usein kymmeniäkin metrejä, joissain tapauksissa yli 100 m väärässä kohdassa.” Edelleen sivulla 7: ”Maastotöitä vaikeutti osaltaan metsäteiden järjestelmällinen sulkeminen puomeilla, jolloin muutamissa tapauksissa kiinnostavat maastot olisivat olleet kilometrien kävelytaipaleen takana. Näitä jouduttiin jättämään käymättä rajallisen kenttätöajan takia.”

Koska suunnittelualue kuuluu Ranuan kunnan arkeologisesti potentiaalisimpiin alueisiin, ja koska rantaosayleiskaava mahdollistaa rakentamisen, tulee inventointi resursoida siten, että aikaa jää riittävästi kaikkien tunnettujen kohteiden tarkastuksen, ja tarvittaessa rajauksen, lisäksi myös aiemmin tuntemattomien kiinteiden muinaisjäännösten etsintään. Kaikkien kohteiden rajaukset tulee selvittää tarkkuudella, joka on sovelias rakentamisen mahdollistavalle kaavalle, jossa suojelumerkintöjen tulee olla mahdollisimman tarkkoja. Käytännössä tämä tarkoittaa koekuoppien tekoa. Inventointiraportista puuttuu esitys maastossa inventoidusta alueesta, mikä on Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeiden (Museovirasto, 2020: 19) vastaista. Näin ollen Lapin maakuntamuseo ei kykene arvioimaan inventoinnin kattavuuden riittävyyttä.

Yleisellä tasolla raportista käy ilmi, että inventointi on ollut ajallisesti aliresursoitu niin itse maastovaiheen kuin esitöidenkin osalta. Raportin sivulla 5 mainitaan, kuinka aiempien inventointien ilmaistyyli on aiheuttanut hämmennystä ja on tuottanut arvioitua enemmän töitä niin maastossa kuin raportointivaiheessa. Aiempiin inventointeihin tutustuminen ja esiselvitysten tekeminen kuuluu inventoinnin esityövaiheeseen, ei maasto- tai jälkityövaiheeseen. Näin ollen tarvittava inventointiaika on lähtökohtaisesti arvioitu alakanttiin. Inventoijat osoittavat myös raportin sivulla 5, että pohjoiselle tyyppillisten kohteiden luonne on heille vieras. He nostavat erikseen esille termin ”kalakenttä”, jota he eivät ymmärrä. Termille löytyy suora kuvaus arkeologisen kulttuuriperinnön oppaasta ([http://akp.nba.fi/wiki/kentt%C3%A4?s\[\]=kentt%C3%A4](http://akp.nba.fi/wiki/kentt%C3%A4?s[]=kentt%C3%A4)), jossa mainitaan kentän olevan Lapissa nimitys historiallisen ajan asuinpaikalle, jossa on havaittavissa ihmistoiminnan jälkiä – se ei siis suoraan liity esimerkiksi saamelais- asutukseen vaan on yleisnimitys. Sivulla 6 inventoijat puolestaan

toteavat, kuinka raportissa ei perehdytä inventointialueen nuorempaan asutushistoriaan, koska "... inventoinnin resurssit eivät riittäneet raportin puitteissa tiedon selvitykseen."

Lapin maakuntamuseo toteaa, ettei alueen arkeologinen inventointi ole ollut riittävä eikä inventointia tällöin hyväksytty. Kaava-alueen arkeologinen selvitys- tilanne ei täten ole ajantasainen, eikä kaavan vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön voida arvioida. Alueella tulee teettää täydentävä inventointi, jonka yhteydessä tulee tarkastaa ja tarvittaessa rajata kaikki läpikäymättömät tunnetut kohteet. Lisäksi inventoinnin tulee kattaa ne alueet, joita nyt tehdyssä inventoinnissa ei ole käyty läpi. Inventoinnissa tulee resursoida aikaa myös tuntemattomien muinaisjäännösten etsintään, minkä lisäksi kokonaisselvitys kaava-alueen inventoiduista alueista tulee esittää Lapin maakuntamuseolle. Inventoidun alueen esityksen tulee perustua inventoinnissa mukana olevan satelliittipaikantimen kulukulokitiedostoon. Inventoinnin tulee kaikilta osiltaan noudattaa Museoviraston laatimia Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita. Inventoinnin raportti tulee toimittaa Lapin maakuntamuseolle, joka tarkastaa sen ja, todettuaan sen kaikilta osiltaan riittäväksi, hyväksyy inventoinnin. Kun alueella on suoritettu Lapin maakuntamuseon hyväksymä inventointi, voi Lapin maakuntamuseo arvioida kaavan vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Kaavamerkinnöistä yleisellä tasolla, Lapin maakuntamuseo huomauttaa, että muinaisjäännökset tulee merkitä sm-alueina, eikä yksittäisinä pisteinä, kuten nyt on tehty. Aluerajauksen tulee olla yhdenmukaiset (hyväksytyn) inventointi- raportin esitysten kanssa. Kaikki kaava-alueella sijaitsevat tunnetut muinaisjäännökset tulee merkitä kaavaan, myös sellaiset, jotka sijaitsevat rakentamiselle varattujen alueiden ulkopuolella tai muilla suojelualueilla. Sm-merkintöihin tulee lisätä kohteiden muinaisjäännösrekisterin tunnuksia, ja kohteet tulee listata erikseen kaavamääräyksissä muinaisjäännösrekisteritunnuksen mukaan. Kaavamääräyksessä sm-merkinnän kohdalla tulee käyttää termiä "kiinteä muinaisjäännös".

Vastine: Arkeologista inventointia täydennetään ja sen tulokset huomioidaan kaavaehdotuksessa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Simojärven rantaosayleiskaavan muutoksen osia A–D varten on laadittu Simojärven rantaosayleiskaavan rakennettu kulttuuriympäristöselvitys. Selvityksen on laatinut syksyn 2021 ja talven 2022 aikana arkkitehti Jarmo Lokio Arkkitehti- toimisto Jarmo Lokio Oy:stä. Selvitystä voidaan Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan pitää yleiskaavan tehtävä ja tarkoitus huomioon ottaen riittävänä.

Kulttuuriympäristöselvitykseen perustuen on rantaosayleiskaavan muutoksen osien A-D kaavakartoille ja kaavaselostuksiin osoitettu paikallisesti (sr) ja maa- kunnallisesti (sr-1) arvokkaita rakennuksia tai rakennusryhmiä sekä kyläkuvallisesti tärkeitä alueita (sk). Kaavakartalle on osoitettu eri merkinnöillä maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät kohteet. Maakunnallisesti merkittävälle kohteelle on määrätty MRL 41.2 §:n mukainen rakennuksen purkamisen kieltävä suojelumääräys. Paikallisesti arvokkaille kohteille, joiksi suurin osa kohteista on arvioitu, ei ole kuitenkaan annettu suojelumääräyksiä.

Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan edustavimmille paikallisesti arvokkaillekin kohteille tulisi harkita osoitettavaksi MRL 41.2§:n mukaisia suojelumääräyksiä. Niille kohteille, joille ei katsota kohteen kulttuurihistoriallisen arvon perusteella tarpeelliseksi osoittaa erityisiä suojelumääräyksiä, tulisi kaava- merkintään lisätä määräys, jonka mukaan kohteiden purkamiselle tulee kuitenkin hakea MRL 127§:n mukainen purkamlupa. Lisäksi yleiskaavoissa sr ja sr-1 -merkinnöillä osoitettujen kohteiden kaavamerkintöihin tulisi lisätä määräys, jonka mukaan kohteiden purkamis-, korjaus- ja muutostöiden johdosta tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Vastine: Täydennetään sr-merkinnän määräys muotoon: "Rakennustaiteellisesti ja/tai historiallisesti paikallisesti arvokas rakennus tai pihapiiri, jonka ominaispiirteet suositellaan säilyttämään."

Arvokkaita rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127 §:ssä mainittua lupaa. Ennen arvokkaita rakennuksia tai niiden ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Kunnostuksessa tai peruskorjauksen yhteydessä suositellaan noudattavan entistävää peruskorjaustapaa. Uudis- ja täydennysrakentamisen on sopeuduttava rakennustavaltaan ja sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön siten, että alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät ominaispiirteet säilyvät.”

ELY-keskus

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaavan ohjausvaikutus

MRL 24 §:n mukaisesti alueiden käytön suunnittelussa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet siten, että edistetään niiden toteuttamista. Kaavaselostusluonnoksessa on tunnistettu kaavamutosta koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja esitetty, miten tavoitteita edistetään tällä kaavamutoksella. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumisen osalta on todettu, että tavoite: ”elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat” toteutuu kaavassa, koska mm. luontoympäristö on inventoitu ja kaavassa on omilla merkinnöillään ja määräyksillään osoitettu arvokkaat luontokohteet. Koska merkinnät arvokkaiden luontokohteiden osalta ovat ainoastaan informatiivisia, eivät kaavamerkinnot esitetyillä määräyksillä tosiasiallisesti turvaa arvokkaiksi todettujen luontokohteiden säilymistä. Kaavaehdotus tulee laatia siten, että luontoarvojen säilymistä edistetään. Kaava-asiakirjoihin tulee täsmentää, miten kaava edistää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita myös luontoympäristön osalta. 2/8 MRL 32 §:n mukaisesti maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Kaavaselostusluonnoksessa on tunnistettu kaavamutosta koskevat maakuntakaavassa annetut maankäyttötavoitteet.

Vastine: Tarkennetaan luo-alueiden määräyksiä siten, että ne edellyttävät kohteiden säilyttämistä

Yleiskaavan muoto ja oikeusvaikutukset

Yleiskaavan tarkoitus on ohjata suoraan rakentamista ja määritellä rakentamisen ja muun maankäytön periaatteet niin tarkasti, että asemakaavan laatiminen ei ole tarpeen. ELY-keskus toteaa, että yleiskaavoitettavalla alueella on useita ranta-asemakaavoja. Asiakirjoista ei käy ilmi, miten ranta-asemakaava-alueet aiotaan suunnitella. ELY-keskus huomauttaa, että yleiskaavan hyväksyminen ei kumoja ranta-asemakaavaa eikä yleiskaava ole voimassa asemakaava-alueella, muutoin kuin ohjaamalla asemakaavan muuttamista.

Kaavaselostuksesta ei ilmene, onko kaavoitettavalla alueella kyliä. Kyläalueiden tunnistaminen on tärkeää, jotta voidaan tietää, onko yleiskaavalla tarkoitus ohjata rakentamista MRL 44.1 §:n tarkoittamalla kyläalueella. MRL 44.1 § mahdollistaa yleiskaavan käytön rakennusluvan perusteena suunnittelutarvealueella eli kyseessä on niin sanottu kyläkaavapykälä. Kaavaluonnoksessa on ilmeisesti viitauksella 44 §:ään tarkoitettu tätä, mutta momentin puuttuminen ja viittaus rantavyöhykkeen ulkopuolisiin alueisiin tekee määräyksestä epäselvän eikä se ole MRL:n mukainen. ELY-keskus huomauttaa, että kylän kohdalla on kyseessä kokonaisuudessaan kuivan maan suunnittelu, eikä rantavyöhykettä näin ollen ole olemassa tai määritellä. Kyläalueella tulee MRL 73.2 §:n mukaisesti huolehtia virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyydestä. Mikäli kaavoitettavalla alueella ei ole selkeitä kyläalueita, ratkaistaan rantarakentaminen koko kaava-alueen ranta-alueella. Rantavyöhykkeen ratkaiseminen ei ole riittävää. ELY-keskus huomauttaa, että sisältövaatimusten täyttymiseksi rakennuspaikat tulee osoittaa tilakohtaisesti ja rakentamiselta vapaille ranta-alueille tulee määrätä rakentamisrajoitus (MRL 43.2 §). Rakentamisrajoitus tulee kytkeä aluevarausmerkintöihin.

Vastine: Ranta-asemakaava alueille ei ole tehty muutoksia, eli niiden ratkaisua ei yleiskaavalla ole muutettu.

Täydennetään M- ja MY alueiden määräyksiä siten, että ranta-alueella ei saa rakentaa kuin maa- ja metsätalousliittyvää rakentamista ja että rakennusoikeus on siirretty maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisesti rantavyöhykkeellä oleville A-, AM-, AM/rm-, ARA-, RA- ja RM-alueille.

Viittaus 44 §:ään tarkoittaa sitä, että Saariharjun 7 olemassa olevalle rakennuspaikalle, jotka eivät ole omarantaisia ja jotka on kaavassa osoitettu rakennusalueiksi, voi jatkossa myöntää luvat ilman poikkeuslupaa. Poistetaan viittaus tarpeettomana.

Yleiskaavan selvitykset ja vaikutusten arviointi

MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Emätilaselvitys

Kaavaselostusluonnoksessa on todettu, että Simojärven rantaosayleiskaavan rantarakentamisen mitoituksen pohjana on käytetty voimassa olevan Simojärven rantaosayleiskaavan ja muiden kunnan alueelle laadittujen rantaosayleiskaavojen mitoitusperusteita (8 rakennuspaikkaa/rantaviivakilometri). ELY-keskus toteaa, että emätilaselvitys tehdään, jotta kaikki emätilat osallistuvat rakentamiselta vapaiden ranta-alueiden turvaamiseen ja että kaavaratkaisu ei olisi kohtuuton maanomistajalle eli jokainen emätila saisi mahdollisuuden rakentaa. Mitoitustarkastelu ei voi syrjäyttää luontoon, maisemaan, yhdyskuntarakenteeseen ja muihin vastaaviin tavoitteisiin ja arvoihin liittyviä seikkoja. ELY-keskus katsoo, että kaikilla rannoilla ei voi olla yhtä korkea mitoitus. ELY-keskus ei lähde tässä lausunnossa avaamaan havaitsemiaan tavoitteen asettamisen, emätilaselvityksen ja kaavaluonnoksessa esitetyn välisiä ristiriitoja ja ongelmia suhteessa MRL:ssä säädettyyn sekä aineiston riittävyyteen, vaan pyytää Ranuan kuntaa neuvotteluun mahdollisimman pian suunnittelun jatkamiseksi.

Vastine: Koko kaava-alueella on kyllä sama mitoitusluku, mutta kaikille maanomistajille ei ole osoitettu saman määrää rakennusoikeutta. Rannan muoto ja rakennettavuus vaikuttavat rakentamisen määrään.

Huomattavasti suurempi vääryys olisi osoittaa nyt eri laskenta menetelmällä rakentamista, kuin mitä on käytetty kaikissa aikaisemmissa Ranuan kunnan rantaosayleiskaavoissa. Käytetyllä periaatteella juuri turvataan Ranuan kunnan maanomistajien yhdenvertainen kohtelu.

MRL:ssä ei ole säädetty sitä, miten rantarakennusoikeuden laskeminen tulee tapahtua. Oleellista on, että perustuslain mukainen maanomistajien yhdenvertainen kohtelu toteutuu. Mitoitusperusteiden osalta päätöksenteko-oikeus on kunnalla ja kaavaluonnoksessa käytetty periaate ei ole MRL:n ja MRL:n säädösten vastainen.

Luontoympäristö

Valmisteluaineistossa ei ole esitetty luonnonympäristön nykytilan selvityksiä, vaan kaava-asiakirjoissa on todettu, että aineistot tullaan esittämään ehdotusvaiheessa. ELY-keskus ei siten voi antaa lausuntoa selvitysten riittävyydestä. ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että selvitysten tulee olla oikeaan aikaan sekä riittävällä laajuudella toteutettu, jotta kaava voidaan laatia ottaen huomioon luonnonarvot ja kaavasta aiheutuvat mahdolliset merkittävät vaikutukset voidaan luotettavasti tunnistaa ja arvioida. Luontoselvityksen menetelmäosioon tulee kirjata miten ja mille alueille maastotyöt ovat kohdentuneet laji-/lajiryhmäselvitysten tarkkuudella, niihin käytetty aika ja erilliselvitysten osalta selvitysajankohta vuorokaudenajan tarkkuudella, mikäli lajin/lajiryhmän kartoittaminen tapahtuu päiväselvityksistä poikkeavaan aikaan. Havaitut arvokkaat kohteet tulee kuvata luontoselvityksessä kuvin ja tekstein ja merkitä karttoihin niin, että jokainen kohde on tunnistettavissa myös kartalta.

Arvokkaiksi tunnistettuja luontokohteita on merkitty kaavaan merkinnällä luo ja määräyksellä: "luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue". Kuitenkin kyseinen merkintä ja sen määräys

ovat lähinnä informatiivisia eikä se sellaisenaan turvaa luonnonarvoiltaan arvokkaiden kohteiden säilymistä. Lisäksi saman määräyksen alle on sijoitettu lainsäädännössä eri suojelustatuksen alle kuuluvia kohteita. ELY-keskus huomauttaa, että alueidenkäytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää mm. luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä. Yleiskaavan sisältövaatimusten mukaan luonnonarvoja on vaalittava. Tästä johtuen lainsäädännössä suojellut kohteet tulee merkitä kaavaan selkeästi lainsäädännössä mainittua suojelustatusta yksilöivällä kaavamerkinnällä (esimerkiksi s-1; vesilain 2 luvun 11 § mukainen kohde ja sellaisella määräyksellä, joka turvaa kohteen säilymisen. Esimerkiksi luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset hiekkarannat ovat luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia luontotyyppisiä, eikä niitä saa muuttaa niin, että niiden ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä alueella vaarantuu.

Vaikutusten arvioinnin mukaan rakennuspaikat on pyritty osoittamaan luonnonoloiltaan mahdollisimman kestäville alueille ja rakennuspaikkoja ei ole osoitettu metsälain 10 §:n mukaisille kohteille, linnustoltaan arvokkaille alueille tai muille luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaille kohteille. Uusia rakennuspaikkoja on kaavaluonnoksen perusteella kuitenkin osoitettu linnustollisesti arvokkaiksi tunnistettujen alueiden välittömään läheisyyteen sekä luo-merkinnällä merkittyjen kohteiden läheisyyteen sekä osin päällekkäin luo-rajauksen kanssa. Tästä johtuen vaikutuksia näyttäisi muodostuvan myös muuallekin kuin vain luonnonarvoiltaan tavanomaisille alueille. Näitä vaikutuksia ei kuitenkaan ole vaikutusten arvioinnissa kuvattu tai tunnistettu. ELY-keskus katsoo, että vaikutusten 4/8 arviointia on luonnonympäristön osalta täydennettävä ja tarvittaessa kaavaratkaisua on muutettava siten, että luonnon arvojen säilyminen turvataan.

Vastine: Täydennetään kaavaratkaisua luontoarvojen osalta valmistuvan raportin perusteella.

Natura-arviointi

Valmisteluaineistossa on esitetty kaava-alueella olevan Simojärven Natura-tarvearvio, jossa on todettu alueen suojeluperusteena olevan viisi luontotyyppiä ja saukko. Tarvearviossa on lähinnä todettu, ettei kaavassa ole osoitettu sellaista uutta toimintaa, jolla olisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia Natura-alueen luontotyyppien luonnontilaan, levinneisyyteen tai lajistoon. Tarvearvion mukaan kaavassa on osoitettu noin 40 uutta rakennuspaikkaa Simojärvelle verrattuna voimassa olevaan rantayleiskaavaan. Lisäksi olemassa olevia rakentamattomia paikkoja sekä jo olemassa olevia rakennettuja paikkoja on alueella lukuisia. Lisäksi kyseinen kaava on osa suuremmasta kaavoitettavana olevasta alueesta. Kun arvioidaan hankkeiden ja suunnitelmien vaikutusten mahdollisuuttakaan Natura 2000 -verkostoon sisällytettyyn alueeseen, tulee vaikutusten muodostumisen mahdollisuutta tarkastella myös yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa, siis myös jo toteutuneiden hankkeiden kanssa. Lisäksi tarvearviossa ei ole käsitelty Simojärven Natura-alueen suojeluperusteena olevaan saukkoon kohdistuvien vaikutusten muodostumisen mahdollisuutta.

ELY-keskus katsoo, että tehty tarvearvio ei ole riittävä osoittamaan, ettei kaavan toteuttamisesta voisi muodostua merkittäviäkin vaikutuksia Simojärven Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille ja lajeille. Tästä johtuen kaavasta tulee laatia luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi. ELY-keskus viittaa myös viranomaisneuvottelussa tuotuun näkökantaan Natura-arvioinnin tarpeesta. Arvioinnin tulee perustua ajantasaisiin ja tarkkoihin laji- ja luontotyyppitietoihin ja erityistä huomiota tulee kiinnittää yhteisvaikutuksiin ja niiden arviointiin.

Vastine: Täydennetään Natura tarvearviota.

Kulttuuriympäristö

ELY-keskus toteaa, että rantaosayleiskaava-alueella ei ole valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä eikä valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Rantaosayleiskaava sijoittuu laajan Simojärven eränkäyntimaiseman alueelle, joka on voimassa olevan Rovaniemi Itä-Lapin maakuntakaavan maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan eränkäyntimaiseman tulee vaikuttaa rantaan tukeutuvan uudisrakentamisen mitoitustavoitteeseen ja rakentamistapaan. Lisäksi kaavaratkaisun vaikutukset maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön tulee selvittää ja arvioida. Kulttuuriympäristöä koskevassa selvityksessä rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteet on tunnistettu. Kaavaluonnoksessa sr/ -merkintä sisältää suosituksia. ELY-keskus katsoo, että suojelun toteutuminen edellyttää suojelumääräystä, eikä kyseessä voi olla suositus. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan suojeltavaa rakennusta koskevassa kaavamääräyksessä tulee käydä ilmi, että rakennukseen tai pihapiiriin kohdistuvien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että kohteiden rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Lisäksi kaavamääräyksessä 5/8 on huomioitava rakennusten purkamista koskevat määräykset siten, että kaavamääräyksestä käy ilmi purkamiskielto.

Vastine: Täydennetään sr-merkinnän määräys muotoon: ”Rakennustaiteellisesti ja/tai historiallisesti paikallisesti arvokas rakennus tai pihapiiri, jonka ominaispiirteet suositellaan säilyttämään. Arvokkaita rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127 §:ssä mainittua lupaa. Ennen arvokkaita rakennuksia tai niiden ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Kunnostuksessa tai peruskorjauksen yhteydessä suositellaan noudatettavan entistävää peruskorjaustapaa. Uudis- ja täydennysrakentamisen on sopeuduttava rakennustalvaan ja sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön siten, että alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät ominaispiirteet säilyvät.”

Maiseman vaaliminen ja virkistysalueet:

Etenkin rantavyöhykkeellä ja ranta-alueella ja asumiseen varattujen alueiden ympärillä vapaa-alueiden viihtyisyydellä on merkitystä. ELY-keskus huomauttaa, että kunnalla ei ole mahdollisuutta edellyttää maisematyölupaa edes rantaan tai loma-asuntojen rakennuspaikkoihin rajoittuvilta metsänhakuilta, maan muokkaukselta tai muilta toimenpiteiltä, vaikka alueiden maisema-arvot on selvityksessä todettu. Kunnan tulee harkita toimenpiderajoituksen (MRL 43.2 §) määrittämistä ja käyttötarkeitusta etenkin rannoilla. ELY-keskus korostaa, että yleiskaavassa tulee sisältövaatimusten mukaisesti ottaa huomioon myös virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Vastine: Reilu 80 % rantaviivasta jää rakentamisen ulkopuoliseksi alueeksi, jota on mahdollista käyttää virkistykseen esim. jokamiehen oikeudella. Kaavaluonnoksessa on osoitettu/jätetty riittävästi rakentamisen ulkopuolelle virkistykseen soveltuvia alueita.

Liikenne

ELY-keskus toteaa, että rantaosayleiskaavamuutoksella ei ole merkittäviä liikenteellisiä vaikutuksia yleisten teiden liikenteeseen. Joitain yksittäisiä uusia liittymiä tulee, mutta niiden merkitystä voidaan pitää vähäisenä. Rantaosayleiskaavan muutoksella ja laajennuksella osoitetaan uusia rakennuspaikkoja alueille, joihin kulkeminen edellyttää uusia tie- tai kulkuyhteyksiä. Kaavassa tulisi ratkaista (loma-)asunnoille kulkeminen. ELY-keskus katsoo, että myös teistä aiheutuvat vaikutukset tulisi arvioida.

Liikenteen aiheuttama melu on käsitelty kaavaselostusluonnoksessa, mutta liikennemelualuetta ei ole kaavakarttaluonnokseen merkitty. ELY-keskus korostaa, että uudet rakennuspaikat tulee osoittaa

melualueen ulkopuolelle. Melualueet tulee merkitä kaavakarttaan ja kaavaselostuksessa on syytä mainita, mikäli uusia rakennuspaikkoja sijoitetaan melualueelle. ELY-keskus katsoo, että meluntorjunta tulee ottaa huomioon kaavamääräyksissä. ELY-keskus muistuttaa Kuntaliiton ja Liikenneviraston (nyk. Väylävirasto) välisestä vuonna 2010 tehdystä sopimuksesta, jonka mukaan kunta vastaa meluntorjunnan kustannuksista, jos kunta kaavoittaa olemassa olevan tien läheisyyteen sellaista toimintaa, joka tarvitsee melusuojausta. Kaava-alueella olevien maanteiden suoja-alue on 20 metriä maantien keskilinjasta mitattuna. ELY-keskus voi hakemuksesta erityisestä syystä sallia rakentamisen maantien suoja-alueella, jos rakentamisesta tai rakennuksen, rakennelman tai laitteen käytöstä ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuukselle tai haittaa tienpidolle. Kaavassa rakentaminen tulee ensisijaisesti sijoittaa suoja-alueen ulkopuolelle.

Vastine: Simojärventien varteen on osoitettu vain yksi rakennuspaikka, jonka rakennusala tulee alle 50 m päähän maantien keskilinjasta. Simojärventien melutaso ja liikennemäärät ovat kuitenkin niin alhaisia, että normaalit seinärakenteet vaimentavat sisämelun alle ohjearvojen. Päiväaikaisen melun ohjearvot eivät em. rakennuspaikalla ylity.

Tulva

Kaava-aineistossa on tunnistettu tulviin liittyvä valtakunnallinen alueidenkäyttötavoite. Tulvat on kaavassa huomioitu rakennuspaikkojen sijoittelussa ja asettamalla kaavaan yleismääräys, jonka mukaan "Rakennusten alimmat kastumiselle arat rakenteet tulee sijoittaa yksi metri yläveden (hw) pinnan yläpuolelle". ELY-keskus pitää hyvänä, että tulvat on otettu kaavoituksessa huomioon. Kaavamääräyksessä korkeustaso alimmille kastumiselle aroille rakenteille perustuu yläveden korkeuteen, mutta 6/8 kaava-aineistossa ei kuitenkaan ole esitetty kaava-alueen järvien yläveden korkeuksia eikä muutakaan tietoa järvien tulvista tai hydrologisista olosuhteista. Kaava-aineiston perusteella ei siten pysty arvioimaan kaavassa esitettyjen rakennuspaikkojen tulvavaaraa eikä alinta rakentamiskorkeutta. Valtakunnallisten suositusten mukaan alimmat rakentamiskorkeudet perustuvat vedenkorkeushavainnoista laskettuun kerran 100 vuodessa (1/100a) toistuvaan tulvakorkeuteen. Jos vesitöissä ei ole vedenkorkeuden havaintoasemaa, määritetään alin rakentamiskorkeus tapauskohtaisesti perustuen mm. olemassa oleviin tietoihin järvien vedenkorkeuksista (esim. keskivedenkorkeudet (MW), mahdolliset yksittäiset vedenkorkeusmittaukset ja tulvahavainnot) ja valuma-alueiden hydrologisiin ominaisuuksiin. ELY-keskuksella ei ole tietoja kaava-alueeseen A sisältyvien pienempien järvien tulvakorkeuksista. Simojärvellä on vedenkorkeuden havaintoasema, jonka havainnoista voidaan laskea 1/100a tulvakorkeus. Edellä mainittuun määrittämenetelmään perustuen kaava-alueella A sijaitsevien järvien (pl. Simojärvi) ranta-alueilla rakennuspaikan maanpinnan korkeus tulee olla vähintään 1 metri ja alimmat kastumiselle arat rakenteet 1,5 metriä keskivedenkorkeuden yläpuolella. Simojärven ranta-alueilla rakennuspaikan maanpinnan korkeus tulee olla 1/100a tulvan yläpuolella eli vähintään korkeudella N2000+177,5 metriä. Alimmat kastumiselle arat rakenteet tulee sijoittaa 0,5 metriä 1/100a korkeuden yläpuolelle eli vähintään korkeudelle N2000+178 metriä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavamääräystä tulee päivittää ottaen edellä mainittu huomioon. Lisäksi kaavaselostukseen tulee lisätä tietoja kaava-alueen järvien vedenkorkeuksista ja vedenkorkeuden vaihtelusta (esim. mittauksista pienten järvien vedenkorkeuksista). Lähtökohtaisesti rakennuspaikat tulee sijoittaa tulva-alueiden ulkopuolelle. Kaava-alueella A pienten järvien ranta-alueille esitetyt uudet rakennuspaikat sijoittuvat pääosin luontaisesti riittävän korkealle. Korvalammille esitetty rakennuspaikka on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tulvauhanalainen ja se tulee joko poistaa tai siirtää ylemmäksi. Lisäksi ELY-keskus toteaa, että mikäli on tiedossa edellä määritettyä alinta rakentamiskorkeutta suurempi tulvakorkeus, tulee alimman rakentamiskorkeuden perustana käyttää keskivedenkorkeuden tai laskennallisen 1/100a tulvakorkeuden sijasta esiintynyttä tulvakorkeutta.

Vastine: Muutetaan kaavamääräystä seuraavaksi: "Rakennuspaikan maanpinnan korkeus tulee olla vähintään 1 metri ja alimmat kastumiselle arat rakenteet 1,5 metriä keskivedenkorkeuden yläpuolella."

Korvalampien rakennuspaikan takaosa on noin 1,4 m vedenpintaa korkeammalla maastotietokannan korkeustietojen perusteella. Rakennuspaikkaa ei ole tarpeellista poistaa tulvan takia.

Pohjavesi

Suunnittelualueelle sijoittuvat osittain Kultisalmen (12683140) muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue (2-luokka), Luomankankaan (12683143) vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (1-luokka) ja Korvakankaan (12683126) muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue (2-luokka). Lisäksi kaava-alue rajoittuu idässä Soppanan Välikankaan (12683151) muuhun vedenhankintakäyttöön soveltuvaan pohjavesialueeseen (2-luokka). Kultisalmen pohjavesialueelle on kaavaluonnoksessa osoitettu kahdeksan uutta loma-asuntojen rakennuspaikkaa (RA). Kaavaselistuksessa on tunnistettu edellä mainitut pohjavesialueet, mutta pohjavesialueelle sijoittuvaa rakentamista koskeva vaikutusten arviointi on suppea. ELY-keskus toteaa, että luokitelluille pohjavesialueille rakennettaessa on huomioitava vesilain ja ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskiellon (YSL 17 §) asettamat rajoitukset. Esimerkiksi jätevesien imeyttäminen maaperään ei pohjavesialueilla ole mahdollista, ja maalämpöjärjestelmien rakentaminen voi vaatia vesilain mukaisen vesitalousluvan. Pohjavesialuetta koskevat rajoitukset käyvät osin ilmi pohjavesialuetta (pv) koskevasta kaavamääräyksestä, jonka mukaan alueella on kielletty pohjaveden määrää ja laatua vaarantavat sekä maaperää pilaavat toimenpiteet. Koska kyse on rakentamista suoraan ohjaavasta osayleiskaavasta, ELY-keskus katsoo, että pohjavesialuetta koskevaa kaavamääräystä tulisi muokata konkreettisemmaksi, ja siitä tulisi käydä ilmi, että rakentamista ja muuta toimintaa pohjavesialueella rajoittavat vesilaki ja ympäristönsuojelulaki. Lisäksi kaavamääräyksestä tulisi käydä ilmi, että jätevesien imeyttäminen maaperään on pohjavesialueella kielletty. Suunnittelualueella tehtyjen luontoselvitysten mukaan alueella on vesilain 2 luvun 11 §:n nojalla suojeltuja vesiluontotyyppisiä. Valmisteluaineistosta ei käy ilmi, onko kohteet merkitty kaavakartalle luo- vai luo-1-merkinnöillä. ELY-keskus katsoo, että vesilain mukaiset kohteet tulisi esittää omalla kaavamerkinnällään, ja kohteen kaavamääräyksestä tulee käydä ilmi, että kyseessä on vesilain 2 luvun 11 §:n nojalla suojeltu kohde. Kaava-alueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita geologisia kohteita. Korvakankaan pohjavesialueen yhteydessä sijaitsee kuitenkin Hautakangas-Korvakankaan arvokas harjualue. Lapin arvokkaat harjualueet on inventoitu Lapin pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeen (Poski) yhteydessä (2013–2020). Hautakangas-Korvakankaan arvokkaalle harjualueelle ei ole osoitettu harjualueen luonnontilaa muuttavia toimintoja tai rakentamista. ELY-keskus katsoo, että harjualue tulisi kuitenkin osoittaa kaavakartalla ge-merkinnällä. Arvokkaita harjualueita koskevan paikkatietoaineiston saa pyydettäessä Lapin ELY-keskuskelta.

Vastine: Muutetaan pv-alueen määräys muotoon: "Alueella on kielletty pohjaveden laatua ja määrää vaarantavat sekä maaperää pilaavat toimenpiteet. Alueella on kemikaalien ja pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden varastointi kielletty. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen."

Osoitetaan vesilain perusteella suojellut luontotyypit omalla merkinnällään.

Merkitään Hautakangas-Korvakankaan alue ge-merkinnällä.

Jätevedet

Kaava-alue sijaitsee kokonaisuudessaan viemäriverkoston ulkopuolisella alueella. Rakentamista osoitetaan myös saariin. ELY-keskus katsoo, että saariin, joihin ei ole tieyhtyettä, ei tule rakentaa sellaisia

rakennuksia, joissa veden käyttö on ympäristönsuojelulain (527/2014) 155 § 2 momentin mukaista vähäistä määrää suurempaa. Saariin ei tule rakentaa sellaisia jätevesijärjestelmiä, joiden huoltaminen tai tyhjentäminen edellyttää tieyhteyttä (esimerkiksi saostus- tai umpisäiliöt). Kaavan eri alueilla osoitetaan huomattava määrä uutta vesistöjen ranta-alueille sijoittuvaa rakentamista. Lisääntyvä kiinteistökohtainen jätevesien käsittely voi aiheuttaa huomattavaa lisäkuormitusta alueen vesistöihin, mikäli jätevesijärjestelmien rakentaminen perustuu ympäristönsuojelulain mukaiseen perustason puhdistusvaatimukseen. ELY-keskuksen tiedon mukaan Ranuan kunnassa ei ole voimassa olevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Kaavassa ei tule tämän vuoksi määrätä kunnan ympäristönsuojelumääräysten noudattamisesta. Koska kunnassa ei ole voimassa olevia ympäristönsuojelumääräyksiä, joissa määrättäisiin perustasoa ankaramman puhdistusvaatimuksen noudattamisesta, tulee kaavassa antaa riittävät määräykset jätevesien käsittelystä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Kaavassa tulee Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan määrätä ympäristönsuojelulain 156 c §:n ja talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) 4 §:n mukaisen ohjeellisen puhdistustason noudattamisesta ranta-alueilla. Lisäksi tulee antaa määräykset jätevesijärjestelmien sijoittamisesta siten, etteivät ne sijaitse tulvavaara-alueella.

Vastine: Kaavamääräyksiin ei ole tarkoituksenmukaista ottaa suoria viitauksia lainsäädäntöä, joka voi muuttua ja siten vaikeuttaa kaavan tulkintaa. Kaavaluonnoksessa on todettu, että tulee noudattaa lainsäädännön vaatimuksia. Täydennetään kaavaselostusta tältä ja muutetaan määräystä siten, että viitataan rakennusjärjestykseen ympäristönsuojelumääräysten asemasta.

Kaavamerkinnot ja -määräykset

ELY-keskus huomauttaa, että yleiskaavamerkinnoissa on noudatettava ympäristöministeriön asetuksen ja siihen pohjautuvien oppaiden merkintätapaa ja mm. väritystä (Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000, opas1).

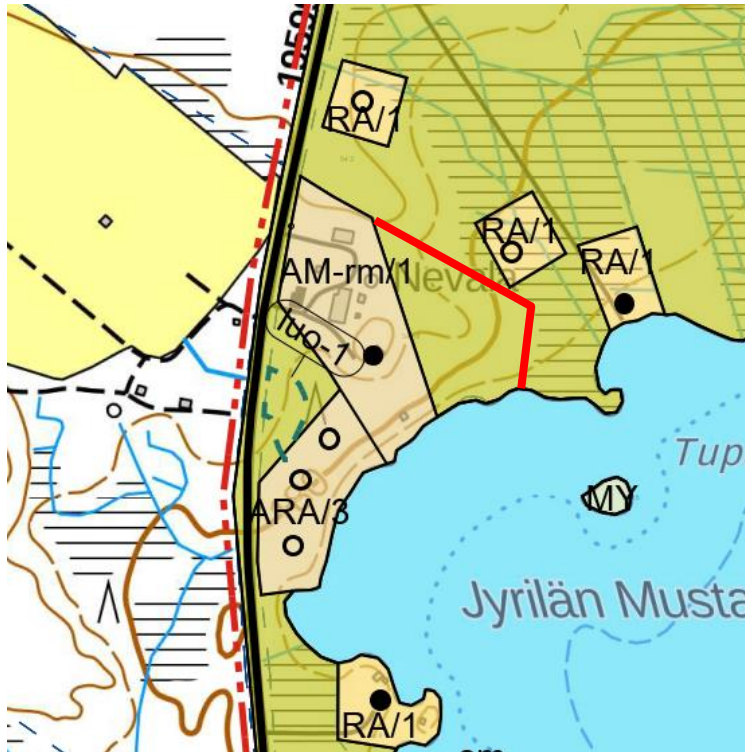
Vastine: Merkintöjen värit on pyritty muokkaamaan em. oppaan mukaisiksi, mutta eri tulostimien väritoisto on erilainen.

MIELIPITEET

1 Mielipide (Hannu Kuukasjärvi)

Nevala 403-54-18

Maatilan talouskeskuksen alueen laajentaminen pohjoiseen niin että talouskeskuksen rajaksi tulee tilan pohjoispuolen raja/itäpuolinen raja

Vastine: AM-rm-alueetta voidaan laajentaa pyydetyllä tavalla.

2 Mieli pide (Hannu Säkkinen)

403-81-6

Vapaa-ajan tontti muuttuu vakituiseksi asunnoksi.

Vastine: Lähistöllä on maatalon talouskeskuksia sekä asuinrakennuspaikkoja. Käyttötarkoituksen muutokselle ei ole estettä.

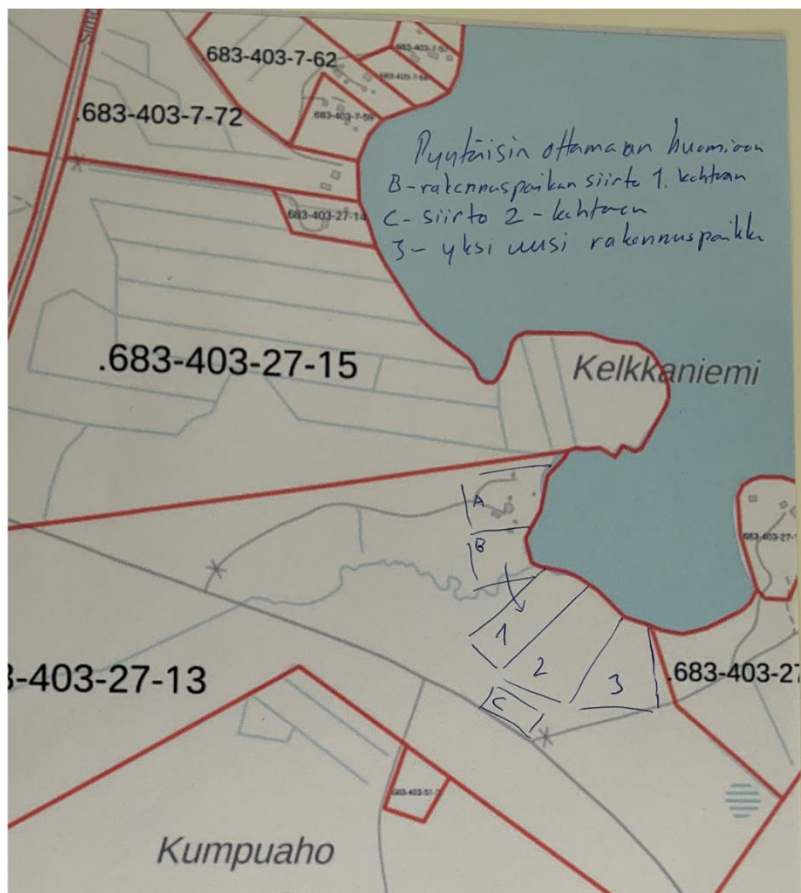
3 Mieli pide (Petri Siltakoski)

683-403-27-13

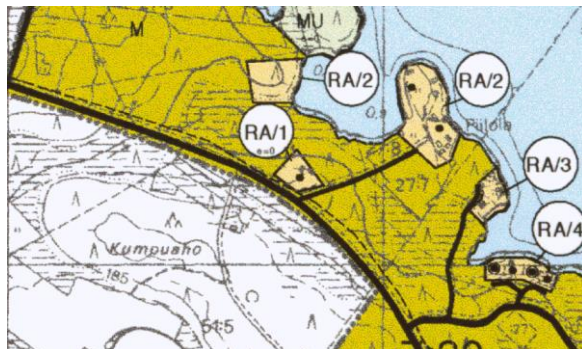
Rakennuspaikan siirto - siinä on vierekkäin 2 rakennuspaikkaa mutta kovaa maata ei ole sopivasti, joten jos sitä toista voisi siirtää kuvan mukaisesti

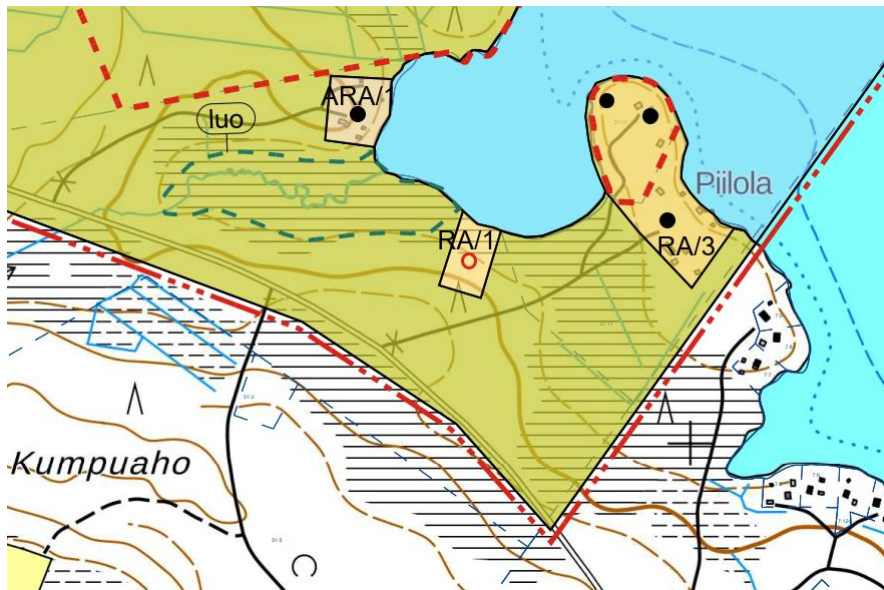
Tienvarressa on myös yksi rakennuspaikka mutta voiko sitä saada rantapaikaksi? Sekä yksi uusi rakennuspaikka

Tuohon Piilolantien tonttiin 27-13 on laitettu RA/1 kun pitäisi olla ARA/1. Voiko sitä vaihtaa?

Vastine:

Vastine: Tilan rakennusoikeus on kaksi rakennuspaikkaa. Voimassa olevan kaavan toinen rakennuspaikka on siirretty luonnoksessa uuteen paikkaa rakennettavuuden johdosta. Tilalle ei voida osoittaa lisää rantarakennuspaikkoja. Voimassa olevan yleiskaavan ei omarantainen rakennuspaikka voidaan osoittaa samaan paikkaa kuin ennenkin. Mutta tilan 27-16 on ilmoittaneet, että tilan toista rakennuspaikkaa ei saa siirtää (kts muistutus 6). Uusi omarantainen RA71-paikka joudutaan poistamaan.

4 Mielipide (Riitta ja Arto Pernu)

683-403-171-0

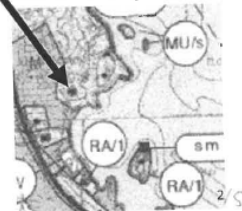
Kultukan tilan nykytila

Tilalla harjoitetaan maatilamatkailua (mökkivuokrausta), metsätaloutta ja pelloja viljellään (pellot vuokralla)

RM merkintä AM-rm merkinnäksi

- Tilalla on maa- ja metsätaloutta ja on tärkeää varmistaa, että alueella pystytään jatkossakin tekemään maa- ja metsätalouden tarvitsemaa rakentamista.
- Alueelle tarvitaan mahdollisuus siihen, että voidaan rakentaa lisää vuokrattavia mökkejä. Alustava suunnitelma 2 kpl 100 m² mökkejä ja näille tarvittavat huoltorakennukset ja rantasaunat. Katsotaan paikat tuonnempaan.
- Tarkastaisitteko vielä olisiko ohjeellinen rakennuspaikka syytä säilyttää kuten voimassa olevassa kaavassa.
 - Aiemmassa kaavassa oli todetturakennusoikeuden riittävän tähän ja myös tilasta lohkottuihin kahteen tonttiin.

Poistetaan venevalkama kaavasta

- Poistetaan venevalkama tarpeettomana kaavasta. Tilaan ei kohdistu rasitteita, jotka edellyttäisivät venevalkamaa.
- Tilalle aluetta M

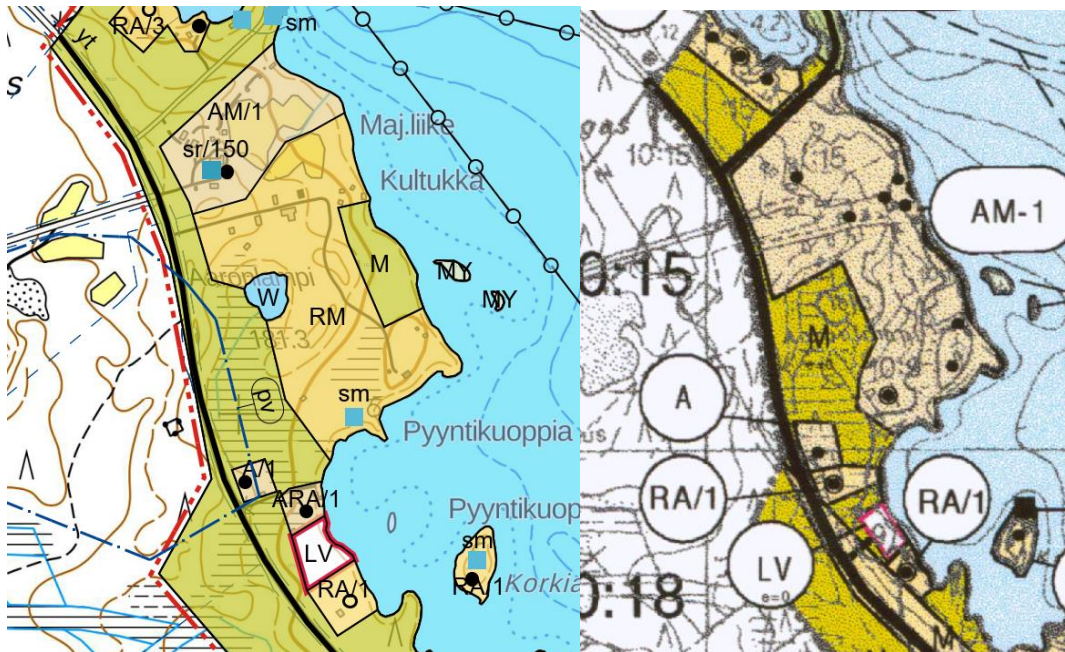
RA1 merkintä ARA1 merkinnäksi

- Muutetaan kaavaluonnoksen RA1 merkintä merkinnäksi ARA1
- Tarkoituksena mahdollistaa tarvittaessa laajempi käyttö. Kohde lähellä tietä, joten soveltuisi myös asumiseen.

4/5

Vastine:

Yhdistetään AM ja RM alueet ja osoitetaan ne AM-rm merkinnällä, mikä mahdollistaa myös maatalouteen liittyvän rakentamisen.

Erillistä uutta rantarakennuspaikkaa ei voida osoittaa, koska AM-rm varaus sekä toteutunut rakentaminen varaavat lähes koko rantaviivan.

RA/1 paikan käyttötarkoituksen muuttamiseen ei ole estettä.

LV-alueen voi poistaa. Läheisyydessä on olemassa oleva LV-alue.

6 Mielipide (Zenith ja Leena Suikkari)

Kysymyksiä koskien Simojärven rantaosayleiskaavan osaa A. Liitteenä screenshot uudesta kaavakartasta tarkemmasta alueesta, jota asia koskee.

Omistamme kiinteistön Ranta-Ojala 683-403-27-16, osoite Poronkusema 6.

Ehdotimme kaavaan muutosta niin että kiinteistöllä olisi mahdollista saada vakituisen asuinpaikan status, mikä ymmärtääksemme on juurikin näin oikein lisätty uuteen kaavaan merkinnällä ARA/1?

Kiinteistön kaupan yhteydessä meille luvattiin kauppaan mukaan toinen rakennuspaikka sekä kerrottiin ettei viereisille kiinteistöille voi rakentaa, varsinkaan myyjän kiinteistölle Ojala 683-403-27-13, joka ympäröi kiinteistömme kahdelta sivulta. Uuteen kaavaan on kuitenkin merkitty loma-asunnon rakennuspaikka ko. kiinteistön rantaan merkinnällä RA/1, joka rakennettuna olisi näköetäisyydellä omasta kiinteistöstämme.

Rakennuspaikalle ei nykyisellään vaikuta menevän tietä, jos paikalle rakennetaan, mistä tien olisi tarkoitus kulkea?

Mikäli myyjän lupaamaa toista rakennuspaikkaa ei ole siirtynyt meille kaupan mukana, vastustamme kaikkea rakentamista kiinteistöllä Ojala 683-403-27-13 koska kyseisen kiinteistön myyjä on kertonut meille ennen kauppaa ettei ole rakentamassa ko. kiinteistölle, mikä on vaikuttanut ostopäätökseemme merkittävästi.

Lisäyksenä aiempaan. Liitteenä screenshot alueesta, jota asiamme koskee.

Huomasimme että oman kiinteistömme merkinnöistä puuttuu toinen rakennuspaikka, joka meille annettiin ko. kiinteistön kaupassa mukana. Merkinnän kaavassa pitäisi olla ARA/2.

Kiinteistölle 683-403-27-15 on kaavassa merkitty kaksi ilmeisesti loma-asunnon rakennuspaikkaa RA/2. Mistä tien ja sähköjen näille rakennuspaikoille on ajateltu kulkevan? Lähtökohtaisesti vastustamme tien ja sähköjen vetämistä oman kiinteistömme ja sille johtavan Poronkusema-tien kautta. Ostimme oman kiinteistömme myyjän ja välittäjän tietojen perusteella, joista yksi heidän väittämänsä oli ettei viereisille kiinteistöille olla rakentamassa.

Tarkennamme vielä kaavatoiveita karttahavainnoilla, aiemmat toiveemme ovat ennallaan.

Liitteenä olevassa screenshotissa pinkillä ympyröitynä oma kiinteistömme Ranta-Ojala 683-403-27-16, jolla pitäisi olla kaksi vakituisen asuinpaikan statuksen omaavaa rakennuspaikkaa ARA/2.

Mustalla ympyröitynä viereisten kiinteistöjen 683-403-27-15 ja 683-403-27-13 (tai 683-403-27-11, kaavakartasta ei saa täysin selvää kummalla kiinteistöllä avoin punainen ympyrä RA/1 sijaitsee koska kiinteistöjen rajoja ei näy) tähän uuteen kasvaan suunnitellut rakennuspaikat, joita vastustamme aiemmissa viesteissä mainituin perustein.

Vastine: (Kaavanlaatijan kommentti Petri Siltakoski on ilmoittanut helmikuussa 2022 että omistaa 27-16-tilan, siksi rakennuspaikka siirretty. Ilmeisesti onkin kuitenkin Suikkareiden omistuksessa? Siltakosken luonnosvaiheen mielipiteessä samaa aluetta koskien myös vanha kiinteistöjaotus ja edelleen pyytää rakennuspaikan siirtoa)

Mikäli mielipiteen esittäjällä on esittää kauppakirja, jossa kahden rakennuspaikan kaupasta on sovittu tilalle 27-16 voidaan osoittaa kaksi rakennuspaikkaa ja läheisyydessä oleva uusi rakennuspaikka poistetaan siirretään etemmäksi rannasta.